

DE MUURHAGEDIS TE MAASTRICHT MET UITSTERVEN BEDREIGD

BERT KRUYNTJENS, Afvoerkanaal a/b "Au Revroir", 6219 NC Maastricht

Mijn laatste berichtgeving in het Natuurhistorisch Maandblad over de Muurhagedis (*Podarcis muralis*) dateert alweer van 1983 (KRUYNTJENS, 1983). In het kort iets over de voorgaande jaren: vóór 1974 kwamen er in de Hoge Fronten, de laatste vindplaats van de Muurhagedis in Nederland, meer dan 100 Muurhagedissen voor. In 1974 werden de Hoge Fronten door de gemeente Maastricht met een bulldozer omgeploegd. Deze zgn. "opschooning" had een funest gevolg voor de Muurhagedis (en de Hazelworm en vele andere soorten dieren en planten). Vanaf 1978 werd een begin gemaakt met de restauratie van de Hoge Fronten. In 1981 moest de restauratie gestopt worden wegens geldgebrek. In 1983 werd nog een gedeelte gerestoreerd (het voormalige B.B.-gebouw).

De restauratie heeft een desastreuze invloed gehad op de Muurhagedis. In minder dan 10 jaar bleven er maar 45 Muurhagedissen over.

Deze 45 Muurhagedissen komen bovendien verspreid voor binnen de Hoge Fronten. Er is nauwelijks uitwisseling tussen de deelpopulaties. Bovendien zijn er slechts 22 exemplaren in de leeftijd dat ze zich kunnen voortplanten. De Muurhagedis staat derhalve in Nederland op de rand van uitsterven.

Na 1983 vonden er geen directe ingrepen meer plaats binnen het gebied,

doch door de vrije toegang tot de Hoge Fronten worden de Muurhagedissen ernstig verstoord.

Vanaf 1983 tot en met 1987 werden er hier en daar wel wat jonge hagedissen geboren, maar de populatie kan zich niet snel herstellen door de kleine nataliteit die een zo noordelijke populatie eigen is.

Het is de hoogste tijd nu daadwerkelijk iets te doen. Als de Muurhagedis uit Maastricht verdwijnt, is dat voorgoed. De soort heeft zich door de eeuwenlange isolatie zodanig ontwikkeld dat zij uniek te noemen is. Zij verschilt zelfs van naburige populaties in Visé (België) en Kornelimünster (bij Aken, Duitsland).

De beste garantie om de Muurhagedis te behouden is de Hoge Fronten tot beschermd natuurgebied te verklaren; de hagedis zelf is al bij wet beschermd. Als dit ook voor zijn biotoop gebeurt is er nog hoop voor de toekomst.

De gemeente Maastricht zou graag de Hoge Fronten in beheer willen hebben, wellicht omdat deze dan deel uit gaan maken van het toekomstige Noorderpark.

Ik ben echter van mening dat als de gemeente Maastricht de Hoge Fronten in eigendom en beheer krijgt, er strikte voorwaarden ten aanzien van het beheer moeten worden opgesteld waaraan de gemeente Maastricht zich zal moeten houden.

♀ Muurhagedis. Hoge Fronten 1977. Ingevallen flanken door recente eiafzetting.

Door de ervaring die ik, gedurende mijn onderzoek aan de Muurhagedis en zijn biotoop, heb opgedaan, weet ik vrij precies wat de criteria zijn om het dier te behouden. In een brief van december 1987 heb ik de erbarmelijke situatie waarin de Muurhagedis verkeert, beschreven. In deze brief staan de preciese criteria waaraan het gebied moet voldoen wil de Muurhagedis en het hele ecosysteem van de Hoge Fronten behouden blijven. Deze criteria zijn voor een deel gebaseerd op de criteria in BONNEMAYER & DIETVORST (1979). Deze brief heb ik o.a. verstuurd aan het Ministerie van Landbouw en Visserij teneinde hen tot spoed te manen bij het verklaren tot beschermd natuurgebied van de Hoge fronten.

LITERATUUR

BONNEMAYER, J.J.A.M. & P.J.M. DIETVORST, 1979. De Hoge fronten. Landschapsoecologisch onderzoek in de Hoge Fronten ten behoeve van het behoud van de Muurhagedis. Rapport nr. 167. afd. Dieroecologie, Katholieke Universiteit Nijmegen.
KRUYNTJENS, B., 1983. De Muurhagedis te Maastricht in 1982. Natuurhistorisch Maandblad 72 (3) : 62-63.

♀ Muurhagedis. Hoge Fronten 1983.